

Utvara
u starom
tornju

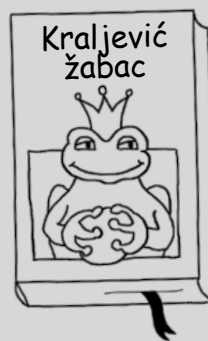
Mali duh

Bajke iz
1001 noći

Grimove
bajke

Kraljević
žabac

Kralj
lavova

osobinom; grupa odlučuje da li je kriterijum zadovoljavajući. Dozvoljene su jednostavne osobenosti (npr. i ova knjiga je plava, i ovu knjigu je napisala žena, naslov počinje istom rečju), ali i komplikovanija obrazloženja koja se možda tiču i sadržaja (npr.: i ova knjiga je krimi-roman, i ovde su glavni likovi brat i sestra, i ovde se radnja odvija u Turskoj).

- Igra se završava ili kada su sve knjige integrisane u domino, ili nakon 10–15 minuta. Na kraju je moguće porazgovarati o pitanju: „Koju od knjiga koje smo koristili za domino želiš da pročitaš?“

6

Prve rečenice

Cilj

Uz pomoć ove vežbe U upoznaju različite knjige i tekstove (članke itd.), postavljaju hipoteze i ohrabruju se da pročitaju ceo tekst. Možda čak i sami pišu priču uz pomoć prve rečenice koja im se posebno dopada.

2–9. razr.

60 min.

Materijal:
Izbor različitih knjiga i časopisa
(priprema ih N), papiri A3-formata.

Tok:

- Informisanje razreda: Za mnoge pisce je prva rečenica neke knjige ili teksta odlučujuća. Kod čitaoca je često isto tako! Potražićemo u ovim knjigama i časopisima ovde (misli se na izbor koji je napravio/napravila N) takve rečenice i uz njihovu pomoć ćemo postaviti zagonetke.
- U u knjigama i časopisima traže prve rečenice koje im se posebno dopadaju. Mlađim U pomaže N ili stariji U. Đaci čitko zapisuju nađene rečenice na A3-papir. Mogućnost daljeg rada u grupi ili plenumu:
 - a) U čitaju rečenice i pokušavaju da otkriju iz koje knjige ili časopisa bi mogle poticati.
 - b) U postavljaju hipoteze o tome kakva bi priča mogla početi određenom rečenicom. Pokušavaju i da otkriju žanr teksta (krimi-priča, bajka, novinski članak, realistična priča, stručna knjiga, uputstvo za upotrebu itd).

Varijante:

- Svaki U čita početne rečenice, bira onu koja mu se najviše dopada i smišlja neku priču. Na kraju se poredе samostalno smišljene priče i realni tekstovi.
- U iz različitih knjiga i tekstova traže poslednje rečenice i pokušavaju na osnovu kraja da postavе hipoteze o sadržaju ili poreklu (iz koje knjige...) određenih tekstova.
- Dobru mogućnost nadogradnje nudi vežba br. 7 (postavljanje hipoteza).

7

Postavljanje hipoteza

Cilj

Mogućnost poređenja realnog odvijanja procesa sa sopstvenim očekivanjima i hipotezama predstavlja važan motivacioni faktor prilikom čitanja beletristike. Sopstvene pretpostavke bivaju ili potvrđene, ili se pokazuju kao pogrešne. To je posebno zanimljivo prilikom čitanja avanturističkih ili krimi-romana. Vežba izostrava svest U u vezi sa građenjem hipoteza i očekivanja.

2–9. razr.

25–45 min.

Materijal:
Različite knjige
(priprema ih N).

Tok:

- Đaci u parovima čitaju početak (npr. prvo poglavlje ili prvu stranu) neke priče. Mlađim ili slabijim U moguće je taj deo u celini ili delimično pročitati naglas ili prepričati (za to je poželjno obrazovati timove sa starijim i mlađim U). U zavisnosti od sastava razreda treba ponuditi različite knjige (u skladu sa uzrastom, polom, zanimanjima). Važno: treba uzeti samo one tekstove koje je najmanje jedan U već čitao i poznaje ih.
- Posle toga parovi razgovaraju i zapisuju svoje hipoteze o daljim događajima (kako bi priča mogla da se nastavi, šta bi bilo zabavno, zastrašujuće, smešno itd).
- Timovi predstavljaju svoje hipoteze pred razredom. Neko ko je pročitao knjigu ili zna priču reaguje i priča ostalima kako se tekst zaista nastavlja.

Napomene:

Vežba br. 6 (Prve rečenice) može poslužiti kao dobra predvežba.

Varijante:

- Kada su sve grupe ili više njih pročitale isto prvo poglavlje, povedite razgovor: koja hipoteza je najverovatnija i zašto?
- Vežba je pogodna i kao uvod u zajedničko čitanje na nivou razreda. Početak teksta se čita naglas; svi U pišu svoje hipoteze o nastavku teksta. Posle toga hipoteze se skrivaju u „kovčeg s blagom“. Kada se završi zajedničko čitanje, gleda se da li je neka hipoteza bila tačna.